

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljane s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne pošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalila se plačuje od petrostočne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnemu telefon št. 85.

Kurzovska slovenščina.

Nedavno sta nemška tribuna Dobernig in dr. Knapitsch na »obrambenem« shodu v Celovcu prenesla že mnogokrat premlete trditve, da hote kranjski slovničarji in odvetniki slovenskim Korošcem vsiliti neko novo jezikovno mešanico, katere narod neume. Mnogokrat se je že dokazalo, da so take trditve brez vse osnove in prav iz trte izvite, zato nočemo niti navajati novih dokazov proti takemu besedičnemu, naj mu veruje kdo hoče; toda nasprotno je naša dolžnost, da navedemo vse znane zgledne tiste slovenščine, ki jo spravljajo v sodne spise tisti sodniki, ki jih je »slovenski kurz« ali kak malovesten fabrikant spričeval o znanju slovenščine pripravil od nemškega burševskega omizja na sodni stol za Slovence. Med takimi sodniki je mlad pristav, ki je preskočil mnogo izprašanih slovenskih avskultantov, ki izven sodnih razprav ne spregovori slovenske besede in ki so ga poslali v Črnomelj na hrvatsko mejo menda zato, da bi ondi zastopal nemštv.

Kako pa ta možie lomi in mravari naš jezik pri javnih razpravah, je razvideti iz par odpravkov njegovih razsodb; priobčujemo samo glavne napake iz njih, ker bi bila res škoda, ako bi ostale samo v sodnem prahu. Evo jih!

»Ijudstvo je blato vrglo (mesto metalo) proti volilcem ... da se dejansko udeleži navezenemu dejanju.... In ko so se leti potem odvozili ter prišli do te množine, ki je celo cesto napolnila ... se ni golidala in večja nesreča zamogla zadostovati do prepričanje... imenovanje širje obtoženke... tu pred loži delikt... vsak ve, da konje pri takem študru ne ostanejo mirni... če ometa s peskom in blato (o ti lepa blata!) ... nevarnost za vse ljudje — pri obtoženkih (bilo jih je več) ni bilo... da so z blato ometale.«

II. Priznanje sto joi v soglasju, ... na desni pažduhi (najbrže na rameni ali pa pod pažduho) zadet... kamne lučal iz ceste (revež se je bil menda v cesto vdrl), kakor to dokaze že poškodba kamnov (ubogi kamni!), ki je obtoženec lučal... bi tu predložilo le prekoračenje silob rane (to je morda kaka travna brana!) — obežljivo, da se je več dejanj do prineslo.

III. ... pri čemur so se konje in voz poškodovali... ki je pobral (v resnici je le trgal ali bral) na strami ceste vijolice... konje splašili...

početje človeka, ki hoče tujega voza ustaviti — Uvažuje vseh teh okolnosti... konje selaliko splašijo... ve vsak otrok, temveč (mesto: tembolj) 19leten mladenič... itd. itd.«

Mislimo, da je dosti na tem sodnem jeziku, nad katerim bi se izjokala sama Žane z Iblane in Pepe s Kudelovga!

Pa brez šale: sodnik, ki ne pozna temeljnih zakonov in vodil jeziku, v katerem mu je soditi, ne more poslovati v dotednjem narodu, ker ga ne umet. Tako je v enem gorenjih primorje izvajal, da so se konji moralni splašiti, ker je obtoženec »v roke ploskal«; priča je pa le potrdila, da je obtoženec enkrat ploskal, — kar je seve drugačnega učinka in kar je tudi obtoženca oprostilo na drugi sodni stopnji vsake krivde in kazni Nemških sodnikov s tako slovenščino, katerih vresnici ne umejajo Slovenski, pa je še več vsej izvilenih med naš narod, da celo po Kranjskem. Taki-le vzori njih sodnih rešitev naj bi se zbrali v olajšavo sodnemu nadzorniku, ki bode seveda skrbel, da pridejo taki možje na boljša mesta, ne morad ka na Gorenje Štajersko, ampak — vsaj v Ljubljano!

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 19. maja.

Predsedoval je župan Iv. Hribar, ki je prečital najprej dopis upravnega odbora »Mestne hranilnice«, ki naznanja, da so bili pri nadomestnih volitvah izvoljeni v nadzorstvo Ivan Plantan in pl. Trnkočzy, v ravnateljstvu pa Anton Svetek in Feliks Urbanc.

Proslava 60letnega cesarjevega vladarskega jubileja.

Občinski svetnik Subic je poročal o županovem dopisu glede proslavljivosti šestdesetletnega vladarskega jubileja cesarja Franca Jožefa I. Kakor znano, je občinski svet sklenil že v seji dne 2. decembra 1907, da se naroči županu, naj stavi čimpreje primerne predloge za proslavo cesarjeve vladarske 60letnice. Sedaj je poslal jubilejskemu odsekemu tozadovno poročilo, o katerem je povedal poročalec, da je tako važno in zanimivo, kakršnih se ne spominja v svojem 16letnem sodelovanju v občinskem svetu. Županovo poročilo pomeni namreč lokalno socialni moment, ustvariti nasvetuje nekaj, od česar bodo imeli korist pozni potomci. Župan pravi v svojem poročilu, da se je ravnal v prvi vrsti po cesarjevi želji, naj bi se namreč ta preporočni jubilej, ki je skoraj brez primere v zgodovini narodov in dr-

žav, proslavil predvsem z dobrodelnimi čini, posebno s takimi, ki pridejo otrokom na korist. Vendar pa se je zdela županu na mestu druge vrste proslava. Saj je cesar Franc Jožef tako redka prikazan v sodobni zgodovini, da ne zroči njemu s poslovanjem, občudovanjem in ljubezni le narodi njegove države, temveč ves omikan svet. — Potem navaja županovo poročilo, kaj se je vse storilo za njegovega vladanja. Izvršil se je velikanski preobrat v naši državi, a to večinoma le mirnim potom. S sodelovanjem cesarja so vrgli narodi ob tla absolutizem in birokratizem, ki sta jih pritiskala stoletja. Narodi so postali polnoletni. Po tem dogodku se je razvila velikanski na predek na vseh poljih javne uprave, kjer so bili narodi poklicani na sodelovanje. Povzdignilo se je splošno blagostanje, a prosveta je obsegala v ogrela plemenite etvete znanosti lepega slovstva in umetnosti.

A največ je vredno, da so začeli še od tedaj narodi vsaj tostranske državne polovice živeti novo, samostojno življenje polno najlepših nad za bodočnost. Sicer posebno pri nas Slovencih skuša nenarodni birokratizem greniti narodu svobodno življenje, ker si v svoji naivnosti domišljuje, da mu bo mogoče ustaviti tok časa, toda to se zadnji poskus tega stonogega polipa, ki je valjen srkati najplemenitejše življenske sokove narodov. Njegove moči vidno pojemanjo. Blizu je čas, ko prevzemo narodi te države v roke skrb za lastno usodo in srečo. Pri tem jih bodo podpirali plemeniti vladarji. In takrat se bo govorilo o vlasti nenašrodne birokracije le še kot o zgodovinski reminiscenci.

Da smo prispeali tako daleč, za to se moramo zahvaliti plemenitemu svojemu vladarju, ki je bil od takrat, ko je dal iz rok vajeti samodržava, vedno vzoren ustavni vladar. Mnogokrat so sicer nespretni državni prekrižali vladarjeve dobre namene, a zato nam ni zvišena vladarjeva oseba nič manj simpatična. Do svojega vladarja pa čutimo posebno spoštovanje še zato, ker je bil med nami trpini sam največji trpin. Noben udarec usode mu ni bil prizanesen, a vladar ni nikoli obupal ter stoji tudi v tem velepomembnem letu pred nami kot neupognjena, velesimpatična postava. Zato ni čuda, da tekmujejo narodi med seboj, kako bi njegovo 60letnico poleg dobrodelnih činov proslavili tudi z zunanjimi in šumravnimi načini.

Svoje nasvete deli potem takem župan v dva dela: A) v okazalo proslavo in B) v proslavo z dobrodelni-

mi čini. K okazali proslavi spada sklep občinskega sveta iz leta 1895, da se ima v trajen spomin cesarjevega obiska v potresnem letu, da se je sam prepričal v Ljubljani o veliki potresne katastrofe, postaviti v Ljubljani cesarjev s pomenik, za kar je dovolil občinski svet leta 1896. 10.000 goldinarjev. Vsled prispevkov raznih županstev po slovenskih deželah je ta vsota narasla že leta 1903. do potrebe višine. Potem je navajal župan v poročilu vse zaprake, ki so zadrževala kiparja Peruzzi, da ni bil spomenik poprej dogovoren, kar pa se zgodi tekmo letosnjega poletja. Spomenik bo postavljen v parku pred justično palačo. Župan predlagal, naj se spomenik slovesno odkrije na cesarjevega godu dan dne 4. oktobra t. l. in naj bi se k tej slavnosti razen načelnikov oblastev, ljubljanskih društev in šol povabili tudi župani vseh slovenskih občin na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem.

V drugi polovici meseca septembra se priredi jubilejska slavnost za učenje in učenke vseh ljubljanskih ljudskih šol po sledenem sporedu: 1. Slavnostni sprevod po mestu. 2. Skupna maša pod milim nebom. 3. Javna šolska veselica na travnikih Podturnom popoldne. Pripravljala dela bo vodil poseben odbor iz zastopnikov učiteljstva javnih mestnih ljudskih šol pod županovim predsedstvom. Povabljeni pa bodo tudi ljubljanske zasebne ljudske in mešanske šole. Mestni šolski svet pa je nadalje sklenil tudi priporočiti občinskom svetu, da daruje ta dan za zastavo vsake ljubljanske ljudske šole črno-rumena jubilejska trakova s primernim napisom. Za veselico in za trakove predlaga dovoliti kredita 2000 kron.

Dan jubileja dne 2. decembra t. l. se naj proslavi po tem sporedu: a) Izobesjenje zastav. b) Ob sedmih zjutraj naznani 21 strelov na gradu, da je napočil jubilejski dan. c) Ob tej uri budnica vojaške godbe. ē) Opoldne se sproži zopet 21 strelov z gradu. Ob istem času se vrši slavnostna seja občinskega sveta. d) Zvezcer splošna razsvetljjava. e) Ob sedmih zvečer se izstreli v tretje 21 strelov na gradu. Ob isti uri mirozov vojaške godbe po mestu. f) Opoldne pogostevanje mestnih ubožcev iz obeh občin v mestni jubilejski ubožnici v Vodmatu. g) Vsem, ki dobivajo podpore iz mestnega ubožnega zaklada in iz zaklada mešanskega imovine, se izplača 1. dan decembra t. l. dvakratna mesečna podpora. h) Ob 6. zvečer pogostevanje mestnih delavcev in delavk v veliki dvorani

»Mestnega doma«. i) Uradnikom in slugam mestnega magistrata se s 1. decembra t. l. počenši izenačijo službeni prejemki z onimi državnimi uradnikov in slug po najnovejši uradbi ter se zniža njihova službena doba za doseglo polne pokojnine uradništva in slugam na 35 let, mestni policijski straži pa na 30 let službovanja v definitivnem svojstvu.

(S tem so mestni uradniki po dobrohotnosti občinskega sveta dosegli to, po čemer so že leta in leta stremili, da so namreč glede službenne dobe, glede plače, pokojnine in preskrbnine vdovom in sirotinam zaznani z državnimi uradniki).

B) Proslava z dobrodelnimi čini.

Kot glavno točko te proslave priporoča župan

ustanovitev počitniške kolonije

za ubožne učence in učenke ljubljanskih ljudskih šol. V svojem poročilu razlagajo župan pomen počitniških kolonij, ki so naprava današnjega časa. Prvi so začeli z njimi Rusi, in sicer za srednjesloške dijake svojih velikih mest. Zaradi okrepljenja zdravja odkazujejo dijakom na takih naselbinah razna kmečka opravila, te naprave so se jasno dobro obnesle in dijaki se vračajo koncem počitnic telesno in duševno okrepljeni v studijam z ljubezni v srcu za krasote narave. Po ruskem zgledu so začeli snovati počitniške naselbine tudi v drugih državah, a to za maličino malih šol. Tudi v Ljubljani imamo med ubožnejšim delom prebivalstva mnogo slučajev, v katerih morajo otroci večinoma prebiti v začilih, neprezačenih prostorih. Za počitniško naselbino priporoča župan nakup Sangrada pri Cerkljah za 21.000 kron. Tam je pred 10 leti zgradil okrožni zdravnik dr. E. Globocnik kompleks poslopij za 120.000 kron. Poslopja so v dobrem stanju. Z 2000 K izdatkov se dajo praviti nekatere nedostatki. Po celem poslopu je izpeljana elektrika. K poslopu spada velik vrt in dve parcele gozdov. V poslopu so tudi parne in pršne kopeli, ki so urejene tako, da se da voda tudi ogrevati. Poleg vodne kopeli so priprejene tudi zračne kopeli na betonu in kamnu. Za poslopu je močan vrelec hladne in zdrave vode. Sob je 18, vse so suhe, zračne, zvete ter je v njih prostora za 150 odraslih oseb. Nadalje sta dve prostorni obedovalnici, dve kuhinji itd. Potem takem je Sandgrad kakor nalača za počitniško naselbino za kakih 150 otrok, ako se na nadzorovalno osobje in na postrežbo računi 10 sob. Otroci bi imeli pro-

LISTEK.

Stara devica.

Povest; spisal K. Oblak.

(Dalej.)

Fanika se ni kar nič branila predselitev na dom strica Antonia. V srečnih razmerah bi bila pač raje ostala v mestu, ali na kraj, kjer je prebivala skoraj vse leta svojega življenja, je ni čisto nič vezalo. Lepim dnem prve mladosti, so sledila dolga leta odevetanja. V teh letih so spomini na vesele dni Faniki samo grenili življenje in ji zastrupljali veselje. Dozdevalo se ji je, da se s preselitvijo v drug kraj začne novo razdobje v življenju, in zdelo se ji je, da se s to premembo vsaj nekoliko pomladni. Tu, kjer je doslej prebivala, kjer jo je poznal vsak človek, je le s težavo prikrivala mlajšim ljudem svojo prav starost. Z obraza se je pač ni videlo, da je starca že trideset let, toda čutila je, da jo mineva mladost in težko in bridko ji je bilo pri srcu, da se v vseh teh letih ni nihče našel, ki bi si zaželel njene ljubezni.

Vedela je dobro, da v gorski vaši, koder je prebival stric Anton, ne

bo življenja niti tega imela, kakor tu, koder je zdaj prebivala, a šla bi bila če treba tudi v puščavo, samo da pride proč iz kraja, ki ji je prinesel najbridekje razočaranje, kar jih more ženska doživeti in kjer je naposled njen nesrečni oče uničil še tisto žalostno tolažbo, ki ji je omogočala prenašati svojo usodo, druzbeni ugled.

Med tem, ko sta dva hlapca odnala razprodano pohištvo in sta gospa Maroltova in Fanika spravljali v skromno skrinjo svoja oblačila in kar jima je bil pustil stric Anton, so hodili ogledovati hišo vsakovrstne ljudje, ki so hoteli vzeti v najem celo poslopje ali samo vrt. Stric Anton jih je sam vodil po hiši in jim vse razkazoval ter meštaril žnjimi, kakor bi šlo za življenje in smrt.

Že pozno popoldne se je na vratih zaslila rahlo trkanje, kakor bi trkal ponižen sramežljiv prosjak.

»Se eden,« je zavzidihnila gospa Maroltova in potem s svojim kreplim glasom zaklicala: »Notri!«

Na pragu se je prikazal mizar Matije. Bil je praznično oblečen ter lepo obrtit in počesan. Gospa Maroltova, misleč, da se je prišel Matije posloviti, je smatrala čedno opravo mizarjevo za izraz posebnega spoštovanja in je vsled tega sprejela sose da prav prijazno, dasi mu njegovega

razbijanja in žaganja ni mogla in ni hotela pozabiti.

»Sedite, sedite,« je dejala gospa Maroltova in videc, da nima nobenega stola, je pokazala na skrinjo. »Se dite sem — za silo bo že.«

Matije se ni vsedel. Stopil je pred gospo Maroltovo, se ji spoštljivo priklonal in jo prosil, naj mu dovoli kratek razgovor.

»Slišal sem, da nameravate odpotoviti...«

»Da, še nocej se preselimo na dom mojega svaka. Ta je star in vse njegovo bogastvo

storno dvorišče, sečenat vrt z lepo zaraščenim smrekovim in bukovim gozdom. — Za inventar bi bilo treba okroglo 23.000 K, tako da bi se potreboval enkratni izdatek 46.000 krov. Vsakoletni izdatek za dobo dveh mesecov (hrana, plača oskrbniku, kuharici, dvem deklam itd.) bi znašal okroglih 9000 K. Vsota je sicer znata na naše razmere, toda za blagordec nepremožnih mestnih prebivalcev je mestna občina dolžna žrtvovati za tako nepodcenljivo socialno naložo. Skrpučano ime »Sandrag« se naj prekrsti v »Paradiž«, katero imen bi vzbujalo deci nade na veselo počitniško življenje že med šolskim letom. — Pred in po počitniški dobri bi bil »Paradiž« brezplačno bivališče mestnim uradnikom in njihovim rodinam, kar bi imelo za blagodejno posledico, da ne bi vsi uradniki silili na počitnice v dobi velikih šolskih počitnic, ko se vsled tega nakuči na magistratu toliko dela.

Da se stori prvi korak za izboljšanje razmer glede zanemarjene in izprijene mladine, nasvetuje nadalje župan, da se oba mestna otroška vrteca spremenita v

otroški zavetišči.

Sedanja mestna otroška vrtea ne odgovarjata svojemu namenu. Otroški vrteci bi morali pravzaprav sprejemati le otroke takih staršev, ki morajo hodiči na delo ter puščati otroke pod tujim nadzorstvom ali pa spletih brez nadzorstva. Pri nas pa ravno otroci takih staršev ne najdejo prostora v otroških vrtecih. — Razum otrok pred šolsko dobo naj bi se sprejemati v otroški zavetišči tudi takti šoloobvezni otroci, katerih starši v boju za vsakdanji kruh nimajo časa nadzorovati in vžgajati svojih otrok. Taka mladina preživi ves čas izven šolskih ur brez nadzorstva. In tako se dogaja, da začenjajo taki otroci izostajati iz šole, se potepati po mestu, se izpridijo in vzrastejo v sramoto, nadleglo in škodo sebi, svojem in celi človeški družbi. Ravno v Ljubljani imamo zgledov dovolj, kako se na ta način izpridi mladina, v kaku pokvarjenost zabredejo dečki in kako globoko so padle dekllice samo vsled tega, ker so bili brez nadzorstva v dobi, ko jim ga je najbolj treba. — Sicer se je začela zadnje čase sodna uprava s hvalevredno vnemo zavzemati za varstvo zanemarjene mladine. Tudi v Ljubljani se je osnovalo v zadnjem času takto društvo, kar pa seveda mestne občine ne odvezuje dolžnosti, da tudi ona posveti temu važnemu vprašanju vso pozornost. Ker je upati, da bo novo ustanovljeno društvo šlo mestni občini rado na roko, je župan mnenja, da bi se mestni otroški zavetišči naj izročili v oskrbovanje in postavili pod nadzorstvo mešanega odbora iz odposlancev omenjenega društva, iz požrtvovalnih dam in pa iz voditeljev in voditeljev mestnih ljudskih šol. — Zavetišči bi se moral deliti na dva oddelka: 1. za deco predšolske dobe, drugi pa za šoloobiskujočo mladino. V drugem oddelku bi se otroci ob izvenškem času pripravljalji za šolo ter se vadili v raznem za dom koristnem delu. Taki otroci bi ostajali tudi čez poldne v zavetišču ter dobivali za neznavno odškodnino hrano. Na dom bi se odpuščali šele zvečer, ko se vrnejo starši del. Zavetišče v Trnovem bi ostalo v poslopju, v katerem je sedaj otroški vrtec, a za drugi oddelki bi se še najeli prostori. Zavetišče za kolodvorski okraj pa bi se premestilo v novo šolsko poslopje, ki se sezida na Poljanah. Stroški bi znašali le 2000 K na leto več, kakor za sedanja otroška vrteca. Poročilo predlagata, naj se stori takoj vse potrebno, da se za-

Med tem kričanjem gospe Maroltovje je vstopila Fanika. Začudeno je ozrla, ker ni pojmljena, kaj naj to pomeni. A že jo je prijela mati in jo je potegnila za sabo.

»Lej, Fanika, ta gospod te snubi. Saj ga poznaš, tega gospoda. Naš sosed je, mizar Matije, tisti, ki zna tako dobro izdelovati mrtvaške krste in kmečke skrinje. Ali hočeš postati njegova žena? Lepo življenje boš imela. Lim boš kuhalna in žaganje pometaš.«

»Mama, lepo te prosim,« je z ogorčenjem vzliknila Fanika. »To je nečuveno, kako ti govoris...«

»Kaj, ti me hočeš učiti, ti mi hočeš ugovarjati?« se je razljutila gospa Maroltova. »Ti nehvaležnica, ki nisi vredna, da si hči svojega očeta.«

Matijeu se je gabilo početje gospe Maroltovje in užajan je bil v dno sreca. Nič ni hotel več vprašati in nič več ni hotel imeti posla s temi ljudmi. Vstal je in vzel svoj klobuk.

»Oprostite, da sem vas nadlegoval in bodite prepričani, da srčno obžalujem storjeni korak.«

Priklonil se je Faniki in ne da hi gospa Maroltova pogledal, je zapustil sobo in hišo.

(Dalej prileganje.)

vetišči otvorite že s šolskim letom 1909./10.

Že leta 1899. je nasvetoval župan občinskemu svetu, naj sklene ustavoniti

mestno bolniško blagajno za posle.

Občinski svet je nato naročil magistratu, naj izvede potrebine poizvedbe, koliko gospodarjev bi hotelo zavarovati svoje posle, koliko ljubljanskih poslov pride vsako leto v bolnišnico, koliko poslov je že itak zavarovanih pri okrajni bolniški blagajni. Poizvedbe so takrat dogname, da bi bilo 510 strank takoj zavarovalo 874 poslov ter za to po 2 K na leto plačevalo, skupaj 1748 K. Oskrbovalni stroški za obolele posle v deželni bolnišnici so znašali v letih 1890.—1900. povprečno 800 K na leto, 445 strank je izjavilo, da bi ne pristopile k mestni bolniški blagajni, 487 strank pa na vprašanja navedli. Vkljub temu precej ugodnemu uspehu pa je občinski svet leta 1900. sklenil, da mestna občina ne ustanovi svoje bolniške blagajne, češ, da se je priglasilo nezadostno število gospodarjev in ker bi bilo treba nastaviti posebnega uradnika. Sedaj pa priporoča župan, naj se v spomin cesarjeve vladarske šestdesetletnice ustanovi mestna bolniška blagajna s 1. januarjem 1909. Razmere od leta 1900. so postale za taku ustanovitev še ugodnejše. Število poslov se je namreč v Ljubljani od tedaj znatno pomnožilo, a razmere za ustanovitev postanejo še ugodnejše, ako se razategne poslovanje nove blagajne na celo deželo, ali vsaj na sosednje, kako obvljene občine Šiška, Vič-Glinice in Moste-Vodmat. Za začetek bi mogel voditi poslovanje, dokler se ne priglasi nad 1000 poslov, uradnik mestne posredovalnice za delo in službe proti primerni nagradi, pozneje bi se najela posebna pomozna moč. Mestni občini bi se iz te naprave najbrže ne naraska nikaka nova bremena.

Lani je občinski svet sklenil, naj mestna občina dovoli potrebno vsoto za zidanje

delavskih hiš.

Stvar pa se praktično ne da lahko izvesti, ako se ne ve, s kakšnim stavbnim kapitalom je računati. Župan torej predlaga, naj se v proslavo cesarjevega jubileja sklene dovoliti za zgradbo delavskih hiš 200.000 K. Tudi pri tej napravi je pričakovati, da ne obremeniti mestne občine, ako se izvede praktično in ob upoštevanju vseh zakonitih olajšav.

Končno je podal župan proračun za vse nasvetovane jubilejske prireditve in ustanove. Skupna okrogla vsota bi znašala **280.000 krov.** Denar bi se naj vzel pri »Mestni hranilnici po 4 $\frac{1}{4}$ % proti amortizaciji v 50 letih. Letna anuiteta bi znašala 13.596 K. Vedeti pa je treba, da bi 200.000 K za delavski hiši pomenilo investicijo, katera bi se sama izplačala, tako da bi mestno blagajnico obteževala le anuiteta 3884 K. Poleg tega bi bila stalna obremenitev 9000 K za zdrževanje počitniške naselbine in 2000 K prispevka za obe otroški zavetišči.

Vsi županovi nasveti so bili na predlog občinskega svetnika dr. M. M. J. R. na bloc brez debate soglasno sprejeti.

Odsek je še pristavil predlog, naj se napravi **20 ustanov po 100 K za obrtnike**, ki niso po lastni krvdi prišli v bedo. Zato pa se število otrok za počitniško naselbino zniža od 140 na 120. Ustanove se izplačajo obrtnikom vsako leto dne 2. decembra. Tudi ta predlog je bil soglasno sprejet.

Za uradnike »Mestne hranilnice«.

Občinski svetnik dr. Tavčar je stavljal sledočno resolucijo: Mestni občinski svet pričakuje, da bodo ob pričakovanju cesarjevega šestdesetletnice upravnih odbor »Mestne hranilnice« izboljšal tudi hranilničnim uradnikom položaj ter pričakuje v kratkem dotednih predlogov od strani omenjenega upravnega odbora. O tej resoluciji je obvestiti upravnih odbor »Mestne hranilnice«.

Tudi ta resolucija je bila soglasno sprejeta.

Zakupna pogodba za »Švicarijo«.

Poročevalc občinski svetnik dr. Triller. Po daljši precej burni debati se je odobrila kupna pogodba med mestno občino in najemnikom »Švicarije« Iv. Kendo glede novega posloplja. Najemninska doba se je določila na 10 let, najemnina pa na največjo vsto 7240 K. V debatu so posegli občinski svetniki Plantan, Lenč, Turk, Sajovic, Milohnja, pl. Trnkoczy, Šubic in podžupan dr. vitez Bleiweis.

Občinski svetnik Kozak je interpeliral župana zaradi škropljenja mestnih ulic.

Zaradi pozne ure so se vse ostale točke preložile na prihodnjo sejo.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Seja dne 19. t. m.)

Sejo je vodil predsednik g. Jos. Lenarčič. Za overovatelje zapisnika je imenoval gg. zbornična svetnika P. Velkavrh in in. Schrey. Zapisnik zadnje seje se je brez debate odobril. Nato se je predsednik v toplih besedah spominjal umrela zbornična podpredsednica g. Frana Kollmann, ki je bil od leta 1884. zbornični član, od 1. 1901. pa njen podpredsednik, naglašal njegove zasluge za splošnost in za trgovska in obrtniška zbornico posebe ter poudarjal, da bo zbornica svojemu dolgoletnemu članu in podpredsedniku ter vnetemu rodoljubu ohrnala vedno blag spomin. Zbornica je stope poslušala ta govor, da dá vidni znak svojemu sožalu. Mesto pokojnega Kollmanna se poklicje v zbornico g. Leopold Bürger, ki je dobil pri zadnji volitvi največ, namreč 17 glasov.

Predsednik je na to poročal, da je trgovinsko ministrstvo odobrilo od zbornice sprejeti plačilni in na predovalni predpis in da se je zadruža trgovcev v Brežicah obrnila na zbornico s prošnjo, naj bi sodelovala pri akciji, da se uvedeta na progi Zidaní most - Zagreb dva nova vlaka in da se na tej progi napravi tudi telefonika zveza.

Zbornica je na to prošnjo odgovorila, da bo rada podpirala to akcijo, zadruža naj samo naznani vozni red novih vlakov in smer telefonske proge. Zbornični svetnik gosp. Ivan Hribar je vložil dva nujna predloga. V prvem poziva zbornico, naj se zavame za to, da se na Posavju ustanovi za Ježico in sosedne vasi samostojno poštni urad, v drugem pa predloga, naj zbornica poskrbi, da se kranjski trgovci in obrtniki odpravijo na razstavo trgovske in obrtniške zbornice v Pragi. Zbornični svetnik g. Kregar je vložil nujni predlog, mreč na to, naj bi poštna uprava ukrenila, da bi se v Ljubljani ekspresno in drugo blago dostavljalo adresatom takoj po prihodu vlakov. Na predsednikov predlog se je razprava o teh predlogih odgovorila izvršene volitve zborničnega podpredsednika.

V tajniškem poročilu je naznamnil g. dr. Murnik, da so zbornici ob smrti njenega podpredsednika izrazile druge zbornice in razne korporacije svoje sožalje.

Pri obhodu radi razširjenja kolodvora v Kraju sta zbornico zastopala svetnika gg. Pirin Rakovec.

Trgovinsko ministrstvo je zbornični računski zaključek za l. 1900. odobrilo. Ravnateljstvo južne železnice je naznani, da je na zbornično prošnjo uvedlo na progi Št. Peter-Reka s 1. majem dva nova vlaka, ki imata zvezo tako z Ljubljano, kakor s Trstom. Takisto se je vzel v predres, da bi se uveladila nova vlaka na progi Ljubljana - Št. Peter, vendar pa se tej želji za sedaj radi raznih tehničnih in drugih zaprek še ni moglo ustreči. Ko je poštna uprava na ljubljanski pošti zmanjšala število osobja in s tem ovzročila, da so nastale občutne zamude pri doставljanju poštnih pošiljatev, je zbornica s posebno vlogo na poštno in brzjavno ravnateljstvo v Trstu dosegla, da se pri pošti glede osobja zopet uvede status quo. Takisto je tudi interveniral pri poštnem ravnateljstvu v Trstu glede zboljšanja telefonskih in brzjavnih razmer v Ljubljani. Prošnjo za napravo telefonske postaje v Postojni je zbornica s priporočilom odstopila trgovinskom ministrstvu.

Storila je tudi vse potrebne korake glede preureditive kemičnega preskuševališča v Ljubljani v prid industriji in obrti in glede ureditive vprašanja o reg. pristojbinah. Porocilo tajnikovo je zbornica brez debata odobrila.

Pri nadomestni volitvi podpredsednika sta fungirala kot skrutinatorja gg. svetnika V. Majdič in V. Rohman. Oddanih je bilo 17 glasov, od teh je dobil g. Ivan Mejiač 11 glasov, g. J. Schrey 5, g. Franzen 1 glas. Izvoljen je torej bil za podpredsednika g. Ivan Mejiač, ki je izvolitev tudi sprejel. Prvotno se je ponudilo častno mesto podpredsednika kot najstarejšemu svetniku g. Fr. Hrenu, ki je že od l. 1882. neprerogoma član zbornice, a ta je z ozirom na svoje zdravje in preobloženost odklonil ponudeno mu kandidaturo.

(Konec prihodnjih.)

Državni zbor.

Danaj, 20. maja. Današnja seja je bila zelo viharna, kakršnih novih parlament dosedaj ni bil vajan. V začetku seje so se zgrabili nemški klerikalci in napprednjaci zaradi znanega knečkega navala na grško vsečilišče. Proti koncu seje pa so trčili skupaj češki socijalni demokrati in češki radikalci, in sicer tako

burno, da je posl. Klofač potegnil in noga ter grozil zabosti vsakega, ki se mu približa. Prvi spopad so prvozročili štajerski klerikalci, ki so imeli drzno čelo, da so pozivali vladu proti rektorju dunajskega vsečilišča Ebuerju, ki je o zaslugu obsodil naskok klerikalnih kmetov na grško vsečilišče. Po dolgotrajnem psovanju in razbijanju s pestmi se je predsednik vendar posrečil preiti na dnevni red ter se je začelo razpravljati o nujnem predlogu poslanca Schrappa zaradi podpor vinorejem. Prvi je govoril poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki je opozarjal na škodo, ki je provzročil miraz vinogradom leta 1906; nadalje je omenjal pocenitev bakrenega vitrijola za škropljenje, izjavil, da se državna posojila vinorejem podaljšajo za eno leto ali pa še dalje ter končno obljubil vse storite, da se avstrijska vinoreja zopet povzdigne. Posl. Dr. Ploj je prosil ministra, naj se pri tej akciji ozira tudi na vinoreje v Istri, Dalmaciji, na Goriškem, Južnem Tirolskem in na Štajerskem. Tudi posl. Hočevar je zahteval pomoč za slovenske vinoreje. Posl. Marekhl je skušal ovredčiti dokazovanje poslanca dr. Ploja in dr. Korošca, da se postopa proti slovenskemu vinorejem na Spodnjem Štajerskem pristransko, a oba poslanci sta Marekhl pošteno zavrnili. — Pri glasovanju je bil Schraffov predlog z vsemi resolucijami sprejet.

Iz parlamentarnih odsekov.

Danaj, 19. maja. Proračunski odsek je razpravljal danes o resoluciji poslanca dr. Adlerja, naj se rudarski posli izločijo iz delokroga novega ministrstva za javna dela ter se podredijo trgovinskemu ministrstvu. Nadalje naj bi ostalo obrtno šolstvo kakor dosedaj pri naučnem ministrstvu. Resolucija je bila odklonjena.

Justični odsek je izročil predlog poslanca dr. Slame glede popolnitve izpraznjenih sodnih služb in kvalifikacije sodnikov ustanovnega odseka.

Tiskovni odsek je razpravljal danes o § 32. novega tiskovnega zakona, t. j. o imuniziranju državnoborških razprav. Določba se raztegne tudi na razprave v delegacijah. Po daljši debati se je odobrila določba vladnega načrta, da lahko zbornica sklene, da se zaradi gotovih delikativ konfiskovane tiskovine ne smejo priobčiti, ako so se tudi v državnem zboru imunizirale.

Vsečiliščni nemiri in Inomostu.

Inomost, 19. maja. Proračunski odsek je predlagal danes o resoluciji poslanca dr. Adlerja, naj se rudarski posli izločijo iz delokroga novega ministrstva za javna dela ter se podredijo trgovinskemu ministrstvu. Nadalje naj bi ostalo obrtno šolstvo kakor dosedaj pri naučnem ministrstvu. Resolucija je bila odklonjena. Justični odsek je izročil predlog poslanca dr. Slame glede popolnitve izpraznjenih sodnih služb in kvalifikacije sodnikov

jaz trobil v njihov rog, če bi jaz dal le njim prav, in to tudi v slučaju, da bi se jaz pri tem najnesramnejše lagal. Seveda bi me gospoda »Delavskega lista« radi imeli, če bi jaz lagal tako, kakor lažejo oni, da namreč ni v Trstu najti prostora za veselico, ki naj bi se je udeležilo kakih 6000 oseb. A jaz nočem lagati, marveč povem resnico, da tam, kjer so imeli italijanski sodrugi veselico letos, kakor tudi druga leta, namreč na konjskem dirkašču na Montebello, je prostora za 20.000 in ne le za 6000 oseb. Ravno tako bi me imeli gospoda pri »Del. listu« radi, če bi se jaz zlagal, da se je veselice slovenskih sodrugov due 1. maja pri »Zlati kroni« v Rojanu udeležilo 1500 oseb, kakor to trdijo oni. A jaz sem pre... b e d a s t, da bi se znali tako zlagati, in zato povem po pravici, da se je iste veselice udeležilo komaj 700 oseb, in to 3letni otroci, ženske in moški, ki so člani jugoslovanske socialne demokracije v Trstu. Vzemimo torej najmanje 100 otrok in 200 ženskih, ostane komaj — pa jih ni bilo niti toliko — 400 moških, ki se smejo prištevati pristašem jugoslovanske socialne demokracije v Trstu. Nevede zlagal, oziroma nehote zmotil sem se pa v mojem članku »Slovenski delaveci v Trstu odpriajo oči«, ko sem trdil, da so imeli slovenski in italijanski socialisti prejšnja leta na dan 1. maja skupen shod. Vendar pa tudi ni res, da so imeli — kakor trdi »Delavski liste« vedno vsak svojega. Ne, gospoda! Šele tri leta je temu, kar imate vsak svoj shod, in to vsi skupaj na novem trgu za seno, a prej je bil vedno en sam shod za Italijane in za Slovence. A te shode so Italijani vedno zapusčali, ko je nastopil slovenski govornik. A ne le te shode, ampak tudi druge so Italijani vedno zapusčali, kakor hitro se je oglasil slovenski govornik. A ne le da so o takih prilikah zapusčali dotive shode, ampak so Italijani — kakor to trdi sam »Delavski list« — slovenskim govornikom celo zvígali. Da si naslova »Rdeča kamorak nisem izmisil v trenotku, ko sem pisal članek, ampak, da sem ga slišal iz mnogih drugih ust celo leto prej, nego sem ga dal na papir — zato imam nebroj prič. Imam in pokazal sem tudi drugim osebam pisma, ki so mi jih — kakor časnikarju — pisale razne osebe, pritožuječe se proti sistemu vladajočem v trž. italijanski socialno-demokratični stranki — in te osebe so to stranko dosledno imenovali: »Rdeča kamorak«. Glede trdite »Delavskega lista«, da namreč ni res, da so slovenski socialisti leta 1901. glasovali za Italijana Hortisa, mestu za Slovence dr. Rybára, ampak da so vsi nesli svoje legitimacije gospodu Kopaču, ki da jih ni dal več iz rok, glede tega torek predlagam le to: Gospod Kopač naj pokaze vse iste legitimacije. A to se ni dovolj. To bi dokazalo le, da niso slovenski socialisti glasovali na ožjih volitvah za nobenega. Pokaže naj tudi g. Pittoni legitimacije italijanskih sodrugov-volicev, ker druge bodemo smeli sklepati, da je bilo slovenskim sodrungom prepovedano glasovati za dr. Rybára, a italijanskim celo naloženo glasovati za Hortisa. Le v slučaju, da se niso ne eni ne drugi udeležili ožjih volitev, le v tem slučaju bi bil kaj vreden izgovor »Delavskega lista«, češ, da se slovenski socialisti demokratje niso udeležili ožjih volitev. V slučaju pa, da so italijanski sodrugi glasovali za Hortisa, v tem slučaju so slovenski socialisti demokratje ravno s svojo od Pittonija in dr. jim zapovedano in e u de l e ž b o na ožjih volitvah leta 1901. pripomogli do izvolitve Italijana Hortisa proti dr. Rybáru. Znano je pač vsem trž. slovencem, da so bili šli slovenski in italijanski socialisti demokratje tedaj ponujati svoje glasove dr. Rybáru, pod pogojem, da on prispeže na njihov program. No, dr. Rybář jim je tedaj odgovoril, da ne more svojega političnega prepričanja premenjati kar čez noč, kakor bi preoblekel srajco. In slovenski socialisti niso potem smeli glasovati zanj. A je li svoje politično naziranje in svoje politično prepričanje spremenil Hortis, da so potem italijanski sodrugi smeli glasovati zanj?

Dr. P i k a.

— Ples med mašo. Kakor povsodi, tako rohni jo tudi goriški farovški listi proti plesu. Naprednjake napadajo radi plesa, kadar se pa vrti katoliška mladina, takrat je pa vse prav in v redu. Klerikalec smejo sploh uganjati, kar hočejo in tudi plesati smejo, kadar hočejo. V Kalu na Kanalskem so plesali celo med mašo, pa se nunc ni nič zgražal nad tem. Če bi naprednjaki kaj takega storili, joj, to bi bil krik in vik v cerkvi in po farovških listih! Če pa klerikalec plešejo, namesto da bi šli k maši, je vse v redu. Če ni drugače, je tudi ples več kot maša. Znano je, da je v klerikalnih vrstah v bujnom cvetju brezverstvo; le kadar tako kaže, ga zakriva hinavščina.

Gradba vedeveda v Kranju se je danes po deželnem odboru oddala. In sicer izkopavanje tvrdki I. Bacher v Beljaku, druga dela pa tvrdki Janesch, Schnell in sodrugom na Dnaju.

Zagajev avtomobil. Komisija v ti zadevi se je dognala. Vse občine so ugovarjale, deželni tehnik pa je bil pod gotovimi pogoji za dovoelitev avtomobilske vožnje. Gosp. Zagajev moral sedaj na občine vložiti pršnje za dovolitev. Potem pa se bo zadeva rešila pri deželnem odboru, ako se bo vložila kaka pritožba.

Vedeved v Senožečah se je oddal tvrdki C. Teudloff & Dittrich na Dunaju.

Avtrijski slovenski poslanci v Petrogradu. Kakor smo že poročali, odpotujejo 24. t. m. v Petrograd poslanci dr. Kramar, Ivan Hribar in dr. Hlibovicki, da se dogovore z ruskimi javnimi predstavitelji glede prireditve veslovnega kongresa. Kakor javljajo iz Petrograda, se vrše tamkaj velike priprave za čim najsijsnejši sprejem avstrijskih slovenskih delegatov. Na kolodvoru bo jih čakal ves mestni zastop z županom na čelu in jim po staroslovenskem običaju ponudil mestne ključe, kruh in sol. »Slavansko blagotvoriteljno občestvo« jim bo izročilo dragoceno častno adreso. Kakor se v poučenih krogih zatrjuje, bo poslanec dr. Kramar, župan Hribarja in dr. Hlibovickega sprejel car Nikolaj v posebni audienci v Carskem selu.

Istrska volilna reforma sankcijonirana. Kakor se poroča »Edinosti« z Dnaja, je »Kor. biro« zvedel, da je cesar sankcijoniral volilno reformo za istrski deželni zbor.

Iz davčne službe na Štajerskem. Davčni oficijal Alojzij Knez je imenovan za davčnega upravitelja v 9. činovnem razredu; dvorni asistent Fr. Perko pa za oficijala v 10. činovnem razredu.

Spodnještajerski »Volksrat« dalje raje! Piše se nam iz morske okolice dne 19. maja t. l.: Naši nemški diktatorji delajo z vso resnostjo na to, da bi spravili vse ponemčevalnice na slovenskem Štajerskem pod posebno, ultra-nemško šolsko nadzorništvo. Seve bi potem dotični šolski nadzornik bil tudi član nemškega »Volksrata«!

Sedanjem Štajerskem so našim oblastnim, »Nemcem« še vse premalo — nemški; a vendar je znano, kako ravno ti nadzorniki nemške šole na slovenskem delu Štajerske, katere šole v pretežni večini obiskuje — slovenska deca? In naša slavna vlača seveda te nemške prednreže na vse pretege protežira, domač slovenski živelj pa pritiska ob steno... Da pa sploh Slovenci ne napredujemo tako, kakor bi sicer lahko, za to že skrbijo mimo Nemcev in vlade kaj dobro naši — klerikalci. Tužna nam majka!

Impozantni shod »Narodne delavske organizacije« v Ajdovščini. V prelepi goriški okolici, po kateri ravnokar brezuspešno straši najnovejši sodrug, oznanjajoč »rdeči evangeli«, na tem lepem in vinorodnem koščku naše slovenske zemlje triumfira program in ideja »Narodne delavske organizacije«. Shod, ki ga je priredila »Narodna delavska organizacija« minule nedelje v Ajdovščini, se sme po vsej pravici pristevati med najlepše izven Trsta in najimpozantnejše, kar jih pamti Ajdovščina. Ze na kolodvoru je bila depuracija »Nar. del. organizacije« iz Trsta od strani Ajdovcev kaj prisrčno sprejeta. Tekom jutra je bila zastopnikom »Nar. del. organizacije« dana prilika, preprati se o strašnih in naravnost skandaloznih socialnih razmerah, pod katerimi trpi in životari izmučeno ajdovsko delavstvo. To je za današnje razmere in današnji čas naravnost neverjetno, da ubogi delavec domačin v ajdovski predstavništvi dobiva na dan boril 1 K. 60 vin. ali 80: reci osemdeset krajarjev! To je naravnost skandal! Za te zanemarjene siromake se do danes ni nihče pobrigal. Zato pa je prišla »Nar. del. organizacija«, da reši po mogočnosti to nadvse zaučeno paro iz obupnega stanja, za kar so se na pristojnem in merodajnem mestu že storili potreben koraki. Popoldne je bil veličasten shod, kateremu je predsedoval gosp. Rayer in katerega se je udeležilo do osemdeset ljudi. Kot prvi govornik je nastopil predsednik »Nar. del. organizacije« iz Trsta gospod dr. Josip Mandić, ki je v tej lepih in poljubnih besedah pojasnil stališče in pomen »Nar. del. organizacije«. Govorniku je prisotno občinstvo prijavilo burne ovacije. Nadalje so govorili še gosp. nadučitelj Bajt, gosp.

Jaklič in gosp. Lokar. Med splošnim odobravanjem in navdušenjem se je sklenilo, ustanoviti v Ajdovščini podružnico »Nar. del. organizacije«. Potem, ko je bil izvoljen odbor, ki ima nalog prijeti s predpripravami, je bil ta imponanten shod ob navdušenem vzlikanju množice zaključen. Po shodu se je razvila živahnava domača zabava, pri kateri so bili člani »Nar. del. organizacije« iz Trsta predmet pršnji ovacij. Tako lepo in nad vse pričakovanje se je izvršil prvi shod »Nar. del. organizacije« v Ajdovščini. Upamo, da bude zasejan rodomlubo in plodovito seme obrodilo začeljeno sad in dopresino našemu siromaku-delavcu v Vipavski dolini boljih in srečnejših dni.

Oklic na narodne ženstvov: Dne 28. junija t. l. se bo vršila v Ljubljani velika narodna slavnost povodom razvijanja zastave pevskega društva »Ljubljanski Zvon«. Kakor čujemo, se bodo vdeležili tega slavlja poleg raznih slovenskih društev in rodoljubov bratje Hrvatje in Čehi. Naravnost dolžnost nam je, da kakor vedno, tudi sedaj pokazemo našim milim gostom, kakor tudi čilemu pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon«, da jih cenimo in spoštujemo. To bodoemo pa najbolje pokazale, ako tudi mo po svojih skromnih močeh pripomoremo, da se slavlje kar najlepše završi. V to svrhu vabi vse zavedne rodoljubkinje, osobito pa še tiste dame, ki bi se hoteli slavlja vdeležiti v narodni noši, da se zanesljivo vdeleži posvetovalnega sestanka, ki bo v nedeljo, dne 24. t. m. ob 11. dopoldne v »Narodnem domu« I. nadstropje desno (soba pevskega društva »Ljubljanski Zvon«).

Narodnjakinja.

Od društva hišnih posestnikov v Ljubljani. Vabijo se nujno vsi oni posestniki novejših hiš, ki so pred kratkim dobili poziv za plačevanje deželnih dokladov od teh hiš, da pridejo sigurno v petek dne 22. t. m. ob 8. v malo dvoranu hotela »Union«, ker se bo vložil po pravnom zastopniku društva brezplačno skupni priziv zoper predpis tega davka.

Poročila sta se dne 18. t. m. g. Josip Ažman ml. iz Bohinjske Bistrike z gdč. Franci o Žerovc z Bleda. Poroča je bila na Blejskem otoku. Častitamo!

V Slov. Gradcu priredi morsko zgodovinsko društvo dne 24. t. m. pop. v okoliški šoli poljudno predavanje. Predaval bo dr. Anton Medved v zgodovini Slov. Gradca in okolice.

Kolesarsko društvo »Gorica« v Gorici in tržaško kolesarsko društvo »Balkan« iz Trsta priredita dne 8. junija 1908 na binčknotni ponedeljek na goriškem dirkašču (Velodromo) prvo narodno dirko, združeno z ljudsko veselico.

Slovensko akademično društvo »Slovenija« na Dunaju si je na svojem I. rednem občnem zboru 16. maja izvolilo sledeči odbor: Predsednik: iur. Franjo Spiller, podpredsednik: med. Vekoslav Zalokar, tajnik: iur. Rado Prešeren, blagajnik: med. Božidar Küssel, knjižničar: iur. Josip Cepuder, arhivar: iur. Josip Grum, gospodar: for. Robert Hartman, namestnika med. Maks Moric in iur. Jakob Uratnik. Pregledniki: phil. Fr. Mravljak, phil. Josip Beroč, agr. Albert Vedernjak.

Akademično društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju naznana svoj I. redni občni zbor, ki bo dne 23. t. m. ob pol 8. zvečer z običajnim sporedom. Lokal: Rest. R. Holzer, XVIII. Türkenhansztrasse 19. Slovenski gostje in prijatelji društva dobrodošli!

Knjige »Matica Hrvatske« so došle in jih moglo dobiti p. n. gg. člani od 10.—12. ure zjutraj in od 3.—6. ure popoldne v stanovanju podpisanega poverjenika, Resljeva cesta št. 24 proti povračilu upravnih stroškov per 34 v in izkaznicu (pobotnicu, namiri), oziroma lastnoročnemu podpisu. Obenem se pobira članarina za let 1908. v iznosu 50 K. Na dom se publikacije ne dostavljajo. Vnajnjim članom se pošljejo po posti in se jim zaračunajo vsled tega nastali neznatni troški za nadaljnjo ekspedicijo. — Glasom dopisa »Matica Hrvatske« ddo. Zagreb, 30. aprila t. l. je popolnoma pošel »slovensko-hrvatski rječnik« (slovarček) in se ga da letos ponovno tiskati. P. n. člani ga dobre z edicijami za leto 1908. Pri tej priliki se gg. v njej člani projedajo ponovno, da pošljejo svoje članarne izravno upravi »Matica Hrvatske« in ne »Slovenski Matici« ali ljubljanskemu poverjeništvu. Vsak Slovenc, naj si jih član »Slovenske Matice« ali ne, dobije redne edicije »Matica Hrvatske« za znižano ceno po 4 K. — Fr. Podkrajšek, poverjenik »Matica Hrvatske« za Ljubljano.

Umrl je danes ponoči v Gorici po daljšem bolehanju admin. svetnik Emil Guttmann, brat g. višjega nadzornika južne železnice v p. in

ces. svetnika Evgena Guttmanna. Svoječasno je služboval pri finančni prokuraturi v Ljubljani, kjer je mnogo občeval s takratnimi slovenskimi literati in politiki kakor z Levstikom, dr. Zarnikom in drugimi. Pokojnik je bil ves čas svojega življenja zaveden narodnjak, ki se ni bal javno kazati svojega narodnega prepričanja. Vrlemu možu bodi ohranjen blag spomin.

Porečči se je danes g. Fran Goll, o. kr. fin. koncipist v Litiji, z gdč. Fani Trtnik v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

V Mariboru je danes umrl gosp. Ignacij Pokorn, profesor na ondotni gimnaziji. Blag mu spomin!

Matura na idrijski realki. Pisema matura na tej realki bo 1., 2., 3. in 4. junija, ustrena pa 16., 17. in 18. julija. Šolsko leto se konča 4. julija.

Za nemški »Schulverein« je darovala gospa Mayer v Gorici legat 3000 K.

Občinske volitve za II. razred v Gorici so bile včeraj. Izvoljena sta bila kandidata laško liberalne stranke dr. Christofleotti in Ušaj. Prvi razred voli v petek.

Dve Cankarjevi predavanji. V »Ljudskem odru« v Trstu bo predaval jutri Ivan Cankar o »Trubarju in njegovi slavnosti«, pojutrišnjem pa o slovenski prozi.

Konec pretepača. Kakor smo svoj čas poročali, je Franc Spindler iz Budine pri Ptiju zabolzel s kuhinjskim nožem Alojzija Vodo, ko ga je začel pretepati in mu grozil, da ga ubije. Ker je bil Voda znan kot jak nasilen človek, se je Spindler bal za svoje življenje in zadal nasprotniku smrten sunek. Zato je stal te dni pred mariborskim okrožnim sodiščem in bil obsojen zaradi prestopka proti varnosti življenja na 2 meseca ječe.

Vellika nesreča. V nedeljo je bilo v Logu pri Bovcu strelijanje v tarčo. Ko so se zvezeli bovški gostje vračali na vozni domov, sta se konja splašila. Dva gosta sta se hotela rešiti s tem, da sta skočila z voza. Ali oba v svojo nesrečo: kovački mojster Franc Fon si je zlomil nogo, dočim je sedlar Miroslav Brinje padel tako nesrečno, da je še v isti noči umrl. Oba ponesrečenca imata še male otroke, kar dela slučaj z Brinjem že posebno tragičen.

Lloydov parnik »Galatea«, ki se je 14. aprila potopil pri Šibeniku v Dalmaciji, so zdaj dvignili z moriskih skal. Kakor znano, so delali pri tej rešitvi sami Italijani »vesčaki«.

Goljutija. Zavirač Franc Weber iz Račega je blagajnika glavnega kolodvora v Mariboru Jožefu Pollegu opeharil za 114 K 19 v tem, da je poslal svojo sestro po mesečni zalužek tovariša Versela brez tega vednosti ter ta denar zase obdržal. Obsojen je bil na 3 meseca ječe.

Zaprli so v Ptiju 31letnega pekovskega pomočnika Jožefu Koren in Št. Petru pri Brežicah, ker je ponaredil delavsko knjižico.

Iz Save so potegnili pri Zidanem mostu truplo Gletnega dečka, ki je pred 8 dnevi padel v Laškem v Savinjo.

NIGRIN

najboljše mazilo za devije
daje najlepši blesk in ohranja usne stanovitno.
NIGRIN je zdravstvenega staliča
toplo priporočati, ker NIGRIN usnja tudi ob
neprestani rabi ne zapre nepročiščino, torej
ne zabranjuje izhlapevanja nog. 809-12
Naprodaj povsed.
St. Fernolendt, Dunaj, c. in kr. dvor. dobavitelj

Lepo poletno

stanovanje

je oddati takoj ali pozneje v gradu
"Brinje" na Grosupljem blizu železniške postaje in ne daleč od Ljubljane, obstoječe iz 3 velikih meblirnih sob z balkonom, opremljene kuhi in pritiklin.

Za 1 ali 2 osebi pa je posebej še oddati manjša

soba s kuhinjo

v pritličju. — V porabo je tudi velik in lep senčnat vrt. Tik posestva je senčnat gozd in tekoča voda. Cena za sezono po dogovoru. 1795-1

Ustmena ali pismena vprašanja na g. Ign. Valentinci v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31.

Vabilo.

P. n. gostilničarji, člani ljubljanske zadruge, se vladivo vabijo na zelo važen sestanek v zadevi jubilejne slavnosti v petek, dne 22. maja t. l. ob 2. popoldne v dvorano gosp. Anzlin na Resljevi cesti 20. Pridite točno!

Odber.

Novozgrajena

hiša močno zidana, s 5 sobami, 4 kuhinjami, kletjo in shrambami z jako lepo lego ter z lepim sadnim drevojem zasajenim vrtom se iz proste roke proda takoj.

Natančnejše se izve v Rožni dolini št. 203. 1804-1

V prijaznem kraju ljubljanske okolice, priljubljenem shajališču izletnikov, se takej odda v najem

gostilna in trgovina

v lepih, na novo urejenih prostorih pod ugodnimi pogoji. 1797-1

Ponudbe naj se pošljajo pod "gostilna in trgovina" poste restante, Ljubljana.

Išče se v Ljubljani prijazen in domač

lokal za gostilno

(vinotič) za letošnjo jesen. 1774-3

Pismed ponudbe na upravnosti Slov. Naroda pod "Gostilna".

Lepe stavbne parcele

pred delavskimi hišami na Dunajski cesti in na Glincah so naprodaj.

Več se izve na Glincah št. 37 pri Ljubljani. 1461-7

Najboljše

kranjske domače :

salame

se prodajajo

samo

v delikatesni trgovini pri

J. Buzzolini

Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Tovarna salam.

Razpoljila se na vse kraje po najnižji ceni. 1758-4

Največja zalog za vrednih do najnovejših
otreških vozičkov

in navadne do najnovejše

Zimo.

M. Pakič
Ljubljani.
Konsul zvezdarski
postopek in pozdravljanje.

J. KEBER

trgovina z manufakturnim
in perlinskim blagom

v Ljubljani na Starem trgu št. 9
priporoča

vence in šopke za neveste

ter
nagrobne vence
po Izredno nizkih cenah.

Potrebščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manufakturne trgovine
priporoča 20

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cena zmerne.
Postrežem točno.

Odlikovan

s častno diplomou in zlato
kolajno na III. dunajski
modni razstavi :::::
1. maja 1904 pod pokroviteljstvom Nj.
ces. in kr. Visokosti presvetle gospe
nadvojvodinje Marije Josipine. :::

P. CASSERMANN

krojaška obrt
v Ljubljani, Selenburgove ulice štev. 3

se priporoča v izgotavljanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovejšem kroju.

Priznano solidno delo in zmerne cene.
Pristno angleško blago je v največji
izberi vedno v nalogi.

Najbogatejša zalog in naj-
raznovrstnejša izbira

Klavirjev in harmonijev

ims.

Alojzij Kraczmer

Izdelevalec klavirjev in sedne za-
prisožene zvedene

Ljubljana Sv. Petra cesta št. 4.

Vedno se v
nalogi
preigrani
pa breslivi
klavirji.
Pravz-
mem ubla-
ranje in
poprav-
ljanje vseh
sistemu. Glavno
zastopava dvorni firm L. Bösen-
dorfer na Dunaju, Brüder
Stingl na Dunaju, August
Förster in Ljubljana, Th. Mann-
berg v Lipsku. Za vsek pri-
most kupljen klavir dobesi jamčim.
— Najnižja izposojevalnina.
Delna plačila.

Ajanci vseh sistemov. Glavno
zastopava dvorni firm L. Bösen-
dorfer na Dunaju, Brüder
Stingl na Dunaju, August
Förster in Ljubljana, Th. Mann-
berg v Lipsku. Za vsek pri-
most kupljen klavir dobesi jamčim.
— Najnižja izposojevalnina.
Delna plačila.

Kontoristinja

z vedeno prakso in dobrimi isprič-
vali želi promeniti službo s 1. ju-
nijem t. l. tu ali kje na deželi.
Naslov v uprav. "Slov. Naroda".

Pravi, pristni

brinovec, borovničar in slivovko

razposilja po najnižji ceni in v vsaki
množini

M. LAVRENČIČ

žganjarna in destilaria v Spodnji
Ščiki pri Ljubljani. 903-11

Stanovanje

s 4 sobami in pritlikinami z e-
oddala za avgust na egiu Rimsko
in Bleiweisse cesto. 1765 2

Ravnatom se odda

hlev

za 3 konje z sebice za hlapca in
shrambo za vozove.

Preda se tudi

landauer in damska faeton.

Natančneje na Rimski cesti
št. 23, I. nadstr.

Pozor!

Citaj!

Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom

uporablja proti zastarelemu kašlu — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripcasti, težkim

dihanju, astmi — pljuvnu kataru suhem kašlu, tuberkulozi itd. id.

Delovanje izborne, uspeh sigurn. Cena je franko na vsako pošto za 2 ste-

klenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar

naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošlja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

3893 2) I

P. Jurišića, lekarinja v Pakracu št. 209
(Slavonija)

242 32

ker čuva prtenino.

vsed bleščeče beline, ki jo dobi prtenina.

ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega

duha.

ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo

časa.

Absolutno neobhodno potrebuje

el. vsak dober zeleni spodarje.

el. vsak

Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte
moj novi veliki
cenik s koledarjem
za vsakršna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

Velikanska pesa

Quedlinburška

899-11

ameriški zgodnji grah, ameriški oves Willkomm, Jeruzalemski ječmen, rusko laneno seme iz Rige, centne buče, vsake vrste deteljno, travno in zelenjadno seme, zanesljivo kajlivo se dobiva pri

Petru Lassniku v Ljubljani

nasproti franciškanske cerkve.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino

cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi **cena** v tej stroki izvežban
uradnik.

Naslov v upravnosti "Slov.
Naroda".

Moška obleka od 4 gld. naprej.

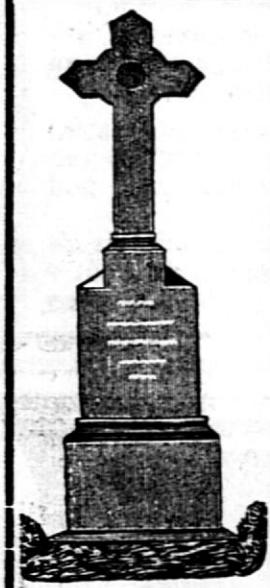
Deška obleka od 2 "

Otroška obleka od 1 "

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIC

v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.

PRIPOROČILO.

Priporočam se sl. občinstvu za naročbo vsakvrstnih kamnoseških umetnih in stavbnih del.

Imam tudi zalogo **žganega apna**.
Pri novem pokopališču pri Sv. Krizu v Ljubljani
imam veliko zalogo

nagrobnih spomenikov

iz raznovrstnega najboljšega in najtrpežnejšega kamenja,
kakor **granita, sijenita**, izdelujem tudi **nagrobne okvire**
iz cementa in jamicu za trpežnost. Vse po **najnižjih cenah**.

S spoštovanjem 1768-2

FR. KUNOVAR

v Dolnicah št. 1., pošta Št. Vid nad Ljubljano.

A 127/8/4

Oklic.

V zapuščinski zadavi g. Ivane Jeglič se na predlog dednih udeležencev dovoljuje

prostovoljna sodna javna prodaja

v zapuščino spadajočih premičnin in sicer: **prodajalniške oprave, špecijskega blaga, vinske posode, starih vozov**, nahajajočih se na Selu pri Žerovnici.

V to svrh se določa narok na lieu mesta na Selu pri Žerovnici štev. 16 na dan

25. maja 1908, ob 9. uri dopoldne.

C. kr. okrajna sodnija v Radovljici odd. I.,
dne 11. maja 1908.

Nova

mlekarna

Je na Marijinem trgu št. 2.
(Zevnikova hiša).

Dobi se vsak dan sveže surove
in kuhané maslo, mleko, kakor
tudi kruh, suha mesnina in druge
različne stvari.

1772-1

Za obilen obisk se priporoča

A. DERGANC.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Podružnica v Splitu.

Del. glavnica K 2.000.000.

promese na srečke iz leta 1864

celo po 22 kren

Stritarjeve ulice štev. 2.

priporeča

polovice " 12 "

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 1/2 %

Zobni prušek Irex
v avto-pušci.

Automatično oddavanje praska. — Novo!

Ideální izdelek

najnežnejší finost,

kar si je mislit moći

Však lonček obsahuje okoli

60 porcí, zadostí za

2 meseca. Cena K 1:30.

poslovodja

za svojo trgovino z mešanim blagom
v Kranju na Gorenjskem. V poštov
pridejo edino le osebe, ki imajo za to
popolno zmožnost in so bile v tej
lastnosti eventualno že drugod na
stavljenje, potrebno je tudi znanje
slovenščine in nemščine v govoru in
pisavi, izvedenost v korespondenci in
knjigovodstvu. 1714-3

V ponudbah naj se naveže: do
sedanje delovanje, čas delovanja in
pri kom, dan vstopa in zahteva plače.

Peter Majdič v Celju.

Vsa

1443-5

parketska dela

prevzema ter da materijal

JOSIP PUCH

Ljubljana, Gradaške ul. 20.

Ceno! Solidno!

Sive koroške kose

izdeluje
tovarna
za kose

Karel Zeilinger

v Himmelbergu
iz najboljšega koroškega litrega jekla
v poljubni obliki in množini. 1342-10

Cene in vzorci kos se pošiljajo
na zahtevanje franko.

SUKNA

in modno 1047-18
blago za obleke

priporača firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.

Tvorničke cene. Vzorci franko.

Vsa 1697-3

IVAN & NIKOLAJ ŽIC
trgovina z vinom na veliko.
Ladj: „Domitila“ & „Štefanija“
v Pulju v Istri
prodajata vina:

Vino z Vissa, črna	liter po 40	in 42 h	Teran (obran)	liter po	in 40
" belo	48	50	Muškat (bel, sladki)	"	56 " 60
Istrijanec, črna	84	86	" (črna sladki)	"	56 " 60
" beli	36	38	Refoško	"	K 1:60
Dalmatinec, črna	34	36	Marsala	"	1:40
" beli	40	42	Pelinkovec	"	1:20
Šiljer, (Opolo)	34	36			

franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunijo, pa jih je treba čimprej vrnati
franko kolodvor Pulj. Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 66 litrov naprej. Za prirodne
svojih vin popolnoma jamčiva.

895-6

1702-7

Natančnejše informacije in pogoje daje lastnik, Franc

Dolenc, lesni trgovec v Stari Loki pri Škofiji Loki.

1702-7

Hotel je popolnoma prenovljen in opremljen z električno
razsvetljavo in vodovodom. V hotelu sta **dve veliki gostilniški**

sobi, salen, veranda in 12 sob za tuje.. Pred hišo je velik,

lep senčnat vrt. Kopel v hiši.

1702-7

Natančnejše informacije in pogoje daje lastnik, Franc

Dolenc, lesni trgovec v Stari Loki pri Škofiji Loki.

1702-7

Rokavice

III 1128-8

za dame, gospode in otroke. Glace, svilnate, tricot in cvirnate.

Moderne kravate, petlige, samoveznice, vedno novosti v največji izbiri pri

P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ul 7..

Kinematograf „Edison“

Dunajska cesta
nasproti kavarne „Evropa“

V sredo in soboto nov spored.

1798

Slivovka

tropinovec 1296-12

kranjski brinovec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po
prav primerni ceni v zanesljivi ka-

kevosti v

veležganjarni in

rektifikarni sadja

M. ROSNER & Co., Ljubljana

Sp. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

1798

Inženir - hidrotekt 8664-58

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice štev. 4.

Brzovajl: Lachnik-Ljubljana.

21-55

Podružnica v Celovcu.

Reservni fond K 200.000.

Žrebjanje glavni dobitek

1. junija 300.000 kron

21-55

21-55

Lastina in tisk „Narodne tiskarne“.

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

21-55

</